

Osaamista
ja oivallusta
tulevaisuuden
tekemiseen

Tämä on rinnakkaistallenne. Rinnakkaistallenteen sivuasettelut ja typografiset yksityiskohdat saattavat poiketa alkuperäisestä julkaisusta.

Käytä viittauksessa alkuperäistä lähdettä:

Laukkanen, Jere (2018). Säpettäjät luovat uusia musiikin oppimisen tapoja.

Rondo Classic 5, s. 68

SÄPETTÄJÄT LUOVAT UUSIA MUSIIKIN OPPIMISEN TAPOJA

Teksti: JERE LAUKKANEN | Kuvat: ALEKSI PAKKALA

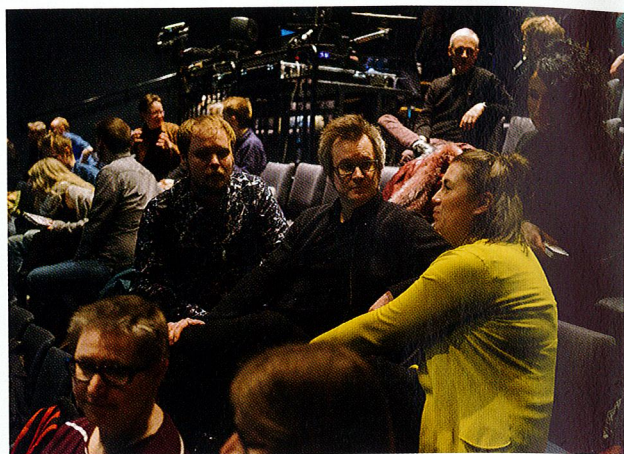
PELOTTAAKO UUSI taiteen perusopetuksen opetus-suunnitelma? Miten osata opettaa musiikin luovia tapoja, jos ei itsekään ole säveltänyt tai improvisoinut? *SÄPE – Säveltämisen pedagogiikka -koulutus* pyrkii hälventämään näitä pelkoja ja tuomaan musiikinopettajille uusia työkaluja musiikin luovien taitojen opettamiseen.

”Uudessa opetussuunnitelmassa säveltäminen ja improvisointi on nostettu isoiksi asioiksi. *SÄPE*-koulutuksessa on opittu toki konkreettisiakin vinkkejä ja käytännön toimintamalleja, mutta isoin oivallus, mitä itselle on tullut, on sanan ‘sävellys’ arkipäiväistyminen – että se ei enää ole sanana niin raskaasti latautunut. Että jokainen voi säveltää, ja että improvisoinnin ja säveltämisen välinen raja onkin aika häilyvä. Ruvetaan vain tekemään oppilaiden kanssa musiikkia, ja yhtäkkiä – hupsista, tästähän tuli sävellys ja nyhän tämän voisi esittää! Itse olen ihan innoissani tästä juuri siksi. Säveltämisestä on tullut jokamiehen oikeus, vähentämättä yhtään säveltämisen arvoa ja merkitystä.” Näin kiteytti oppimaansa *SÄPE*-koulutuksen osallistuja **Saima Hyökki** Musiikkiopisto Avoniasta Espoosta.

Opetushallituksen rahoittama ja Metropolia-ammattikorkeakoulun toteuttama valtakunnallinen *SÄPE*-koulutus syntyi tarpeesta vastata taiteen perusopetuksen ja peruskoulujen opetussuunnitelmauudistukseen. Uusissa OPS-perusteissa musiikin luova tekeminen – säveltäminen, sanoittaminen ja improvisointi – on tuotu entistä selvemmin näkyviin yhtenä tärkeänä musiikin oppimisen alueena. Jotta uudistus toteutuisi käytännön tasolla riittävän nopeasti ja kattavasti, ei riitä, että musiikinopettajia oppilaitoksiin valmistavat korkeakoulut uudistavat omaa opetustaan, vaan myös oppilaitosten nykyiselle opettajakunnalle on tarjottava mahdollisuuksia oppia kehittämään ja soveltamaan luovan musiikintekemisen pedagogiikkaa omassa työssään.

Tällä hetkellä *SÄPE*:stä on jo käynnissä toinen kierros. Ensimmäiseen koulutukseen vv. 2016–17 osallistui musiikkioppilaitosten opettajien lisäksi peruskoulujen luokanopettajia ja musiikin aineenopettajia. Parasta aikaa käynnissä oleva toinen vaihe on suunnattu musiikkikoulujen ja -opistojen opetushenkilöstölle. Koska säveltämisen pedagogiikassa ollaan monella tapaa uuden äärellä, pyritään kaikkien osallistujien asiantuntemus saamaan yhteisesti jaetuksi ja tuottamaan uusia innovaatioita ja toimintamalleja. Osallistujat on jaettu neljään alueelliseen ryhmään, jotka ohjaajiensa tukemina tutkivat musiikin luovan tekemisen pedagogiikkaa ja jakavat kehittämiään hyviä käytäntöjä valtakunnallisesti hyödynnettäviksi. Ensimmäisen *SÄPE*-koulutuksen tuotoksena syntyikin *Reseptejä säveltämisen ohjaukseen* -julkaisu (linkki jutun lopussa), jonka avulla kaikki säveltämisen ja improvisoinnin opetuksesta kiinnostuneet voivat kokkailla uutta musiikkia oppilaitensa kanssa omissa oppilaitoksissaan.

”Säpettäjät”
pohtimassa, miten
musiikin kirjoittamista
tiimeissä voitaisiin
toteuttaa omassa
oppilaitoksessa.

SÄPE-koulutuksen valtakunnallisen seminaarin ohjaajia ja osallistujia. Jere Laukkanen (vas.), Saima Hyökki, Markus Haimelin, Arja Kastinen, Erno Aalto-Urantowka, Sirke Ruikkala ja Teresa Sinisalo.

SÄPE 2:n toisessa valtakunnallisessa seminaarissa maaliskuussa ihmeteltiin yhdessä, miten kukin osallistuja eli ”säpettjä” (sana tulee *SÄPE*-koulutusten blogin nimestä) voisi tukea omien oppilaitensa luovaa toimijuutta ja osallisuutta sosiokulttuurisen oppimisen hengessä. Ryhmässä oppiminenhan on mitä mainioin tapa madaltaa luovan musisoinnin kynnyistä ja saada vertaistukea omalle, alussa ehkä vielä hapuilevallekin tekemiselle, mutta sijansa säveltämisellä tulee olla myös instrumentin yksilöopetuksessa. **Markus Haimelin**, Etelä-Suomen ryhmä: ”Sävellys välineenä on aika kätevä. Samalla kun sävelletään, voidaan kuitenkin harjoitella omalle soittimelle tärkeitä asioita. Samalla voi tuoda oppilaan tekemiseen vähän pitemmällekin tähtääviä asioita ilman että sitä oppilas ehkä huomaakaan. Voi opiskella vaikka musiikin teoriaa, mutta kuitenkin kaikki tekeminen on samalla elävää musiikkia, oppilaan oman sävellyksen kautta. Oppilaat inostuvat oman musiikin avulla tekemisestä.”

SÄPE-koulutukset osaltaan auttavat maailman parasta musiikkioppilaitosverkostoaamme tulemaan vielä paremmaksi tukemalla opettajien ammatillista kehittymistä ja edesauttamalla konkreettisen opetussuunnitelmaperusteisen muutoksen toteutumista musiikin opetustyössä. ■

SÄPE – Säveltämisen pedagogiikka -koulutus ja blogi:
<http://www.metropolia.fi/koulutukset/taydennyskoulutus/opetustoimi/saveltamisen-pedagogiikka/>

Reseptejä säveltämisen ohjaukseen -kirja:
<http://www.metropolia.fi/tutkimus-kehittaminen-ja-innovaatiot/julkaisut/>